

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра менеджменту та публічного врядування

07-06-28М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для практичних робіт та виконання самостійної роботи
з навчальної дисципліни

Сучасні форми правозахисту в публічній сфері
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня за освітньо-професійною програмою
«Публічне управління та адміністрування»
спеціальності «Публічне управління та адміністрування»
денної і заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою з
якості ННІЕМ
Протокол № 3 від 27.09.2023 р.

Рівне – 2023

Методичні вказівки до виконання практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Сучасні форми правознавства в публічній сфері» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності «Публічне управління та адміністрування» денної і заочної форми навчання. [Електронне видання] / Тихончук Л. Х. – Рівне : НУВГП, 2023. – 33 с.

Укладач: Тихончук Л. Х., доктор наук з державного управління, доцент кафедри менеджменту та публічного управління.

Відповідальний за випуск: Тихончук Л. Х., д.держ.упр., доцент, в.о. завідувача кафедри менеджменту та публічного управління

Керівник групи забезпечення спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування к.е.н, доцент Антонова С. Є.

© Л. Х.Тихончук, 2023
© НУВГП, 2023

ЗМІСТ

1	Загальні положення вивчення навчальної дисципліни.....	4
2	Поради з планування і організації вивчення навчальної дисципліни.....	7
3	Тематика практичних робіт та самостійної роботи.....	11
4	Практичне заняття № 1.....	11
5	Практичне заняття № 2.....	14
6	Практичне заняття № 3.....	16
7	Практичне заняття № 4.....	17
8	Практичне заняття № 5.....	18
9	Практичне заняття № 6.....	19
10	Питання для самоконтролю.....	25
11	Оцінювання знань студентів.....	30
12	Список рекомендованої літератури.....	31

Загальні положення вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Сучасні форми правозахисту в публічній сфері» призначена для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності «Публічне управління та адміністрування» денної і заочної форми навчання та є однією з професійно орієнтованих дисциплін, що дозволяє набути компетентності по засвоєнню сучасних форм правозахисту в публічній сфері. Даний курс акцентує увагу на особливостях сучасних форм правозахисту в публічній сфері.

Ціль вивчення даної є засвоєння сучасних тенденцій публічного та приватного права та меж їх поєднання в публічному управлінні, положення Конституції та законів України щодо визначення організаційної структури, правового статусу інституцій публічної влади, порядку їх формування та функціонування, у процесі підготовки управлінських рішень щодо утворення, зміни чи припинення діяльності організації/органу влади/структурного підрозділу та розмежування компетенції цих органів виходячи з поняття «повноваження органу публічної влади. Публічно-правова сфера характеризується підвищеним рівнем конфліктності, що вимагає наявності сучасних, адаптованих до її специфіки форм, методів і механізмів врегулювання суперечок. Рівень ефективності правозахисної, діяльності у публічно-правовій сфері є свідченням втілення ідеї правової держави та впровадження європейських стандартів гарантування прав і свобод людини. Оцінювати сучасний стан та прогнозувати перспективи розвитку правозахисної діяльності у публічно-правовій сфері; визначити сутність та тенденції реформування правозахисної системи та оцінити

їх результати; узагальнювати та доводити необхідність вирішення актуальних питань щодо організації і діяльності органів публічної влади з урахуванням практики врегулювання конфліктів у публічно-правовій сфері; поєднувати національні традиції розвитку судоустрою і правозахисту та найбільш прогресивні європейські тенденції у цих сферах.

Метою викладання навчальної дисципліни «Сучасні форми правозахисту в публічній сфері» є набуття студентами навичок щодо здійснення аналізу правозахисної функції в публічному управлінні, дослідженні спірних ситуацій в публічному управлінні, визначення правових норм в різних спірних ситуаціях, сторін та учасників, можливість медіативного вирішення спору, опрацювання судової практики з подібних правовідносин, формування у слухачів сучасних знань щодо правового регулювання публічного управління, допомога у засвоєнні нормативно-правової бази, що регулює діяльність у сфері публічного управління, та набуття практичних вмій і навичок щодо використання законів, інших нормативно правових актів, правових принципів, методів, технологій та процедур в управлінні публічною сферою. Формування системи знань про специфіку врегулювання конфліктів у публічно правовій сфері та сучасних тенденцій наближення правозахисної діяльності до європейських стандартів.

Після вивчення даної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:

отримати компетентності:

В процесі вивчення дисципліни майбутні здобувачі вищої освіти набудуть :

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

*ЗК8.Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
ЗК 12.Навички міжособистісної взаємодії.*

ЗК 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).ФК1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

ФК2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

ФК3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

ФК4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.

ФК18. Здатність аналізувати зміни до законодавства в публічній сфері та використовувати сучасні форми правозахисту.

Мати результати навчання:

ПРН5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН6. Знати та застосовувати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень, в т.ч. при виникненні конфліктних ситуацій.

ПРН14. Уміти коригувати діяльність у випадку зміни вихідних умов.

ПРН21. Доводити необхідність вирішення актуальних питань щодо організації і діяльності органів публічної (державної та публічно-самоврядної) влади, взаємодії органів державної влади та інститутів громадянського суспільства, здійснення правоохоронної та правозахисної діяльності, з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних інтересів.

2. Поради з планування і організації вивчення навчальної дисципліни

Самостійна робота здобувача є одним із важливих засобів оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Зміст самостійної роботи при вивченні дисципліни «Сучасні форми правозахисту в публічній сфері» визначається навчальною програмою дисципліни, завданнями та вказівками викладача, даними методичними вказівками. Головною метою самостійної роботи є закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи знань, вмінь та навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача. Питання, що виникають у здобувачів стосовно виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводяться згідно графіку, затвердженого кафедрою.

Самостійна робота здобувачів під час вивчення навчальної дисципліни «Сучасні форми правозахисту в публічній сфері» включає такі форми:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем і питань, які передбачені для самостійного опрацювання;
- підготовка до практичних занять;
- систематизація вивченого матеріалу дисципліни перед

контрольними заходами;

- підготовка наукової статті, есе, презентацій за програмою дисципліни;

- підготовка доповідей та участь в наукових студентських конференціях, круглих столах, тощо.

Всі завдання самостійної роботи здобувачів поділяються на обов'язкові та вибіркові, виконуються у встановлені терміни, з відповідною максимальною оцінкою та передбачають певні форми звітності щодо їх виконання. Обов'язкові завдання виконуються кожним без винятку здобувачем у процесі вивчення навчальної дисципліни, вибіркові завдання є альтернативними.

Після виконання обов'язкових та вибіркових завдань у встановлені терміни студент звітує викладачеві, а набрані ним бали враховуються як кількість балів за поточну успішність в навчальній роботі.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, індивідуальних заняттях та консультаціях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями (у відсотках від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- а) 100 % - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень;

- а) 80 % - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

- а) 60 % - завдання виконане повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

- б) 40 % - завдання виконане частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

- б) 0 % - завдання не виконане.

В процесі вивчення здобувачами даної дисципліни передбачено наступні види роботи викладачів зі

здобувачами:

- індивідуальні консультації за графіком, затвердженим кафедрою державного управління, документознавства та інформаційної діяльності;

- перевірка виконання індивідуальних завдань поточного контролю та модульних контрольних робіт;

- індивідуальні заняття зі здобувачами з метою підвищення рівня їхньої підготовки та розвитку індивідуальних здібностей, результатом яких може бути підготовка наукових доповідей, статей.

Контроль самостійної роботи здобувачів здійснюється на практичних та індивідуальних заняттях у формі поточного контролю, модульних контрольних робіт та перевірки якості виконання домашніх завдань. У табл. 1 наведено завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 1

Перелік питань для підготовки есе, презентацій, наукових досліджень, тез конференцій, статей

<i>№ з/п</i>	<i>Назва теми</i>
<i>1</i>	<i>Розробка проєктів нормативно-правових актів з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції. Європейські стандарти правил проєктування нормативно-правових актів.</i>
<i>2</i>	<i>Принципи правотворчої техніки. Правила та прийоми правотворчої техніки.</i>
<i>3</i>	<i>Стадії створення нормативно - правового акта.</i>
<i>4</i>	<i>Порядок внесення змін та доповнень до чинного нормативно-правового акта.</i>
<i>5</i>	<i>Поняття та види правових актів.</i>
<i>6</i>	<i>Засновницькі документи державних і муніципальних органів.</i>

7	<i>Основні джерела правового регулювання діяльності публічно-владних інституцій. Правові акти публічного управління .</i>
8	<i>Правотворчість органів публічної влади .</i>
9	<i>Правова експертиза нормативно-правових актів та їх проектів .</i>
10	<i>Комунальна та державна власність – правове регулювання .</i>
11	<i>Дія, оскарження, припинення, зупинення та скасу публічної адміністрації.</i>
12	<i>Порядок оскарження нормативно-правових актів органів публічного управління.</i>
13	<i>Правові колізії та проблеми. Поняття правотворчої помилки (правові колізії та їх види, нечіткі формулювання у тексті нормативно-правових актів). Принципи подолання та усунення правових колізій</i>
14	<i>Методологія оцінювання корупційних ризиків управлінських рішень, проєктів нормативно-правових актів</i>
15	<i>Законодавче забезпечення розвитку електронного урядування. Нормативно-правові засади надання електронних адміністративних послуг.</i>
16	<i>Консультативно-дорадчі органи влади. Правове регулювання. Правове регулювання муніципальної співпраці громад.</i>
17	<i>Трудові конфлікти в публічному управлінні та шляхи їх вирішення</i>

3. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ РОБІТ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль 1

Основи сучасних форм правозахисту в публічній сфері.

Практичне заняття № 1

Тема: *Конституційно-правові засади побудови організаційної структури органів публічної влади в Україні. Адміністративна юстиція в Україні.*

Мета: *Засвоїти конституційно-правові засади побудови організаційної структури органів публічної влади в Україні; основні засади адміністративної юстиції в Україні.*

Норма часу (за навчальною програмою): *денна: 6 год./ заочна : 2год*

Питання для обговорення:

- 1. Сучасні погляди на принцип верховенства права в правовій державі.*
- 2. Правова регламентація та правове регулювання публічного управління.*
- 3. Відображення в Конституції України різноманітності публічної влади та публічного управління.*
- 4. Основні джерела правового регулювання діяльності публічно-владних інституцій.*
- 5. Адміністративна юстиція: правові акти публічного управління. Поняття та види правових актів.*

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

- 1. Поняття актів суб'єктів публічної адміністрації.*
- 2. Правотворчість органів публічної влади.*
- 3. Правова експертиза нормативно-правових актів та їх проектів.*
- 4. Дія, оскарження, припинення, зупинення та скасування нормативно-правових актів публічної адміністрації.*

Індивідуальні завдання:

-Назвіть основні критерії на підставі яких адміністративне право виокремлюють в самостійну галузь права.

-Сформулюйте визначення сучасного адміністративного права.

-Охарактеризуйте сучасну трансформацію у розумінні предмета адміністративного права.

-Назвіть основні інститути адміністративного права.

-Охарактеризуйте сучасну трансформацію методу адміністративного права.

Запитання для самоконтролю:

В чому полягає мета адміністративно-правового регулювання? Назвіть сфери суспільних відносин які регулюють норми адміністративного права. Яке місце в системі національного права займає адміністративне право?

Практичні завдання:

1. Схематично зобразіть структуру предмета адміністративного права.

2. Визначте, які суспільні відносини регулюються нормами адміністративного права:

a) відносини, які виникають в процесі встановлення місцевих податків і зборів;

b) відносини, які виникають при вчиненні дисциплінарного проступку лікарем комунальної поліклініки;

c) відносини, які виникають в процесі управління трудовою діяльністю на приватному підприємстві;

d) відносини, які виникають в процесі формування депутатської фракції;

e) відносини, які виникають в процесі реєстрації нормативно-правових актів центральних органів виконавчої влади;

f) відносини, які виникають при заміщенні вакантної посади державного службовця;

g) відносини, які виникають при тимчасовому переведенні працівника державного університету;

- h) відносини, які виникають при здійсненні ремонтних робіт у приміщенні райдержадміністрації;
- i) відносини, які виникають при здійсненні державної реєстрації прав на нерухомість;
- ж) відносини, які виникають при розгляді судом спору про поділ майна;
- к) відносини, які виникають в процесі розгляду судом справи про примусове видворення іноземця з України;
- л) відносини, які виникають в процесі розгляду виконавчими комітетами сільських рад справ про проїзд по посвідченнях на чужому транспорті.

3. Складіть таблицю співвідношення найважливіших ознак адміністративного і цивільного права:

№ п/п	Ознака галузі права	Адміністративного права	Цивільного права
1.	Предмет регулювання		
2.	Метод регулювання		
3.	Суб'єкти права		
4.	Принципи права		
5.	Джерело права		
6.	Основні інститути галузі		

Нормативні акти до теми:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
4. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 №435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Практичне заняття № 2

Тема: *Правове регулювання діяльності органів публічного управління й адміністрування.*

Мета: Ознайомитись з основами правового регулювання діяльності органів публічного управління та адміністрування.

Норма часу (за навчальною програмою): *денна 5 год./ заочна : 1 год.*

Питання для обговорення:

- 1. Загальна характеристика правового регулювання державного управління .*
- 2. Правове забезпечення діяльності Верховної Ради України.*
- 3. Конституційно-правове регулювання діяльності Президента України .*
- 4. Система органів виконавчої влади: правове забезпечення.*

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

- 1. Правові засади діяльності Конституційного Суду України.*
- 2. Судова влада та прокуратура в Україні: правове регулювання.*
- 3. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування в Україні.*
- 4. У чому полягає значення принципів адміністративного права, принципу верховенства права для публічного адміністрування? Що розуміється під джерелом адміністративного права? Яка система притаманна для джерел адміністративного права? Яке значення мають джерела адміністративного права? Розкрийте поняття та здійсніть класифікацію законів як джерел адміністративного права? З яких елементів складається структура адміністративно-правової норми? Дайте визначення адміністративно-правових відносин.*

Практичні завдання:

1. Встановіть, які принципи адміністративного права порушені у наведених відносинах:

- а) незаконна заборона мирного зібрання;*
- б) утворення органу виконавчої влади відповідно до Указу Президента України;*
- в) надання незаконних пільг та переваг симпатикам провладної політичної партії;*
- г) пріоритет політичної доцільності над правами людини;*
- д) застосування методу катування в роботі правоохоронних органів;*

2. Розмістіть подані нижче джерела адміністративного права у послідовності залежно від їхньої юридичної сили: Указ Президента України, Наказ міністерства, розпорядження голови обласної державної адміністрації, Конституція України, рішення Верховної Ради Автономної Республіки Крим, закон України, постанова Кабінету Міністрів України, Конституція Автономної Республіки Крим, розпорядження голови районної державної адміністрації, постанова Ради Міністрів Автономної Республіки Крим, рішення міської ради, міжнародний договір ратифікований Верховною Радою України, наказ керівника державного підприємства, постанова Верховної Ради України.

Нормативні акти до теми: 1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> 2. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> 3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

Особливості сучасних форм правозахисту в публічній сфері.

Практичне заняття № 3

Тема: *Правове регулювання статусу публічного службовця.*

Мета: Проаналізувати сутність службових відносин, правове регулювання статусу публічного службовця.

Норма часу (за навчальною програмою):

денна: 5 год./ заочна : 1 год.

Питання для обговорення:

- 1. Сутність службових відносин і обумовленість їх характеру змістом публічної служби.*
- 2. Поняття, ознаки, принципи, суб'єкти службових відносин.*
- 3. Правове положення службовця публічної служби . Вступ на публічну службу і порядок заміщення посад публічної служби.*
- 4. Правовий механізм проходження публічної служби.*
- 5. Механізм притягнення до відповідальності публічного службовця.*
- 6. Гарантії прав державних службовців під час застосування дисциплінарного стягнення.*

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

- 1. Правові форми стимулювання публічних службовців.*
- 2. Теоретико-правові засади юридичної відповідальності публічного службовця.*
- 3. Поняття та види юридичної відповідальності публічного службовця. Принципи юридичної відповідальності .*
- 4. Підстави юридичної відповідальності публічних службовців.*

Практичне заняття № 4

Тема: *Правові інститути громадянського суспільства. Медіація. Мирова угода.*

Мета: Проаналізувати побудову та функціонування правових інститутів громадянського суспільства. Засвоїти основи медіації. Готувати та укладати мирові угоди.

Норма часу (за навчальною програмою): - денна: 5 год./ заочна : 2 год.

Питання для обговорення:

1. *Громадянське суспільство, ознаки, принципи.*
2. *Види інститутів.*
3. *Участь громадських інституцій в державотворенні.*
4. *Гендерні відносини.*
5. *Громадянські права. Консультації з громадськістю.*

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. *Межі демократії. Правове регулювання. Державне регулювання.*
2. *Застосування інститутів медіації, мирової угоди та врегулювання спорів за участю судді .*
3. *Аналіз іноземного досвіду.*

Практичне заняття 5

Тема. *Вирішення публічно-правових спорів адміністративними судами та Конституційним Судом України. Світові практики правозахисту в публічній сфері.*

Мета: Засвоїти поняття публічно-правового спору, процедури їх судового розгляду. Проаналізувати світові практики правозахисту в публічній сфері.

Норма часу (за навчальною програмою):

–денна: 5 год./ заочна : 2год.

Питання для обговорення:

1. *Поняття публічно-правового спору.*
2. *Процесуальні документи. Стадії адміністративного судочинства. Складання процесуальних документів.*
3. *Суб’єкти конституційного контролю.*
4. *Адміністративно-правові засади функціонування інституту омбудсмана у сфері реалізації правозахисної функції держави в зарубіжних країнах.*

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. *Адміністративно-правове регулювання реалізації правозахисної функції держави інституціями громадянського суспільства в зарубіжних країнах .*
2. *Захист конституційної демократії в державах центральної Європи.*
3. *Роль поліцейської діяльності, конституційне правосуддя, система загальних судів та прокуратури в правозахисній функції держав.*

Практичне заняття 6

Тема: Основи трудового права. Трудові конфлікти та їх вирішення.

Мета: Засвоїти основи правового регулювання трудових відносин як в публічних органах так і на підприємствах комунальної та державної власності. Аналізувати види трудових конфліктів та шляхи їх вирішення

Питання для обговорення:

1. Предмет, суб’єкти трудового права.
2. Зайнятість населення. Оплата праці. Соціальний діалог.

3. Трудовий договір. Трудові спори.
4. Роль Національної служби посередництва і примирення, щодо посередництва у врегулюванні колективних трудових спорів (конфліктів), запобіганні їх виникненню

Задачі:

1. Серед перелічених нижче дій, виберіть ті, які є адміністративними послугами:

- a) видача кредитів;
- b) видача дозволів;
- c) видача роз'яснень;
- d) видача свідоцтв;
- e) прийняття судом рішення в адміністративній справі;
- f) реєстрація фактів;
- g) реєстрація обов'язків;
- h) реєстрація об'єктів;
- i) легалізація суб'єктів;
- j) освітні послуги.

2. У місті П. створено Центр надання адміністративних послуг. Перелік адміністративних послуг, які надаються через центр надання адміністративних послуг включав, серед інших, також всі адміністративні послуги, які надаються Головнім управлінням Держсанепідслужби у відповідній області. Однак, Головне управління Держсанепідслужби продовжило приймати документи та видавати результати адміністративної послуги безпосередньо, а не через ЦНАП. Керівник ЦНАП звернувся до управління із проханням роз'яснити на якій підставі вони надають адміністративні послуги не через ЦНАП, зазначав, що це неправомірно, тож така діяльність має бути невідкладно припинена. Начальник Головного управління Держсанепідслужби вказав, що ніякого договору його управління з ЦНАП не уклало, тож звинувачення керівника ЦНАП безпідставні. Дайте правовий аналіз ситуації.

3. Фізична-особа підприємець К звернулася до суду з позовом до виконавчого комітету міської ради про визнання неправомірною його діяльності та зобов'язати відповідача розглянути заяву про

оформлення права власності на нерухоме майно відповідно до Закону України «Про звернення громадян». Позовні вимоги позивач обґрунтовує тим, що К. двічі зверталася до виконавчого комітету міської ради з заявою про оформлення права власності на нерухоме майно, які відповідачем не розглядалися, а відповідно до Закону України «Про звернення громадян» звернення, оформлені належним чином і подані у встановленому порядку, підлягають обов'язковому прийняттю та розгляду. Представник міської ради зазначив, що дійсно має місце ненадання відповіді на заяву К., але вважає дії відповідача правомірними, оскільки їй було роз'яснено порядок видачі свідоцтва на право власності на нерухоме майно. Чи поширюються норми закону України «Про звернення громадян» на вказані відносини? Проаналізуйте ситуацію та визначіть, чи були допущені порушення чинного законодавства виконавчим комітетом міської ради.

4. Заповніть таблицю порівняльного аналізу:

КРИТЕРІЙ	ВИДИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ			
	дисциплінарна	адміністративна	кримінальна	цивільна
Нормативна основа				
Перед ким настає				
Суб'єкти відповідальності				
Характер санкцій				

5. З поданого переліку виберіть санкції, які належать до адміністративних стягнень:

догана; громадські роботи; службові обмеження для військовослужбовців; арешт; позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; попередження про неповну службу відповідність; оплатне вилучення предмета, які став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом правопорушення; зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого; адміністративний арешт; виправні роботи; сувора догана; конфіскація майна; позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину (права керування транспортними засобами, права полювання); затримка до одного року у присвоєнні чергового рангу;

позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.

6. Головний лікар воєнного госпіталю полковник Петренко М. із сином Сергієм, якому виповнилось 16 років, на службовій машині з водієм Сорокою А. в суботу 29 липня 2018 р. виїхав на полювання на фазана. Петренки полювали вдало, а Сорока жодного разу не влучив у ціль. Після полювання вони розпалили багаття. У зв'язку з цим головний лісничий склав три протоколи про порушення правил пожежної безпеки в лісах. Тут же на місці він виніс постанову про накладення на Петренка, його сина Сергія і Сороку адміністративного штрафу із конфіскацією мисливської зброї. Петренко М. оскаржив постанову про адміністративне стягнення, мотивуючи це тим, що він є військовослужбовцем і адміністративну відповідальність несе згідно із дисциплінарним статутом. Дайте правову оцінку цієї ситуації.

7. На підставі протоколу, складеного інспектором з охорони навколишнього середовища, керівник підрозділу Національної поліції розглянув справу механіка транспортного підприємства гр. В. про випуск в експлуатацію автомобіля, у якого вміст забруднюючих речовин у викидах перевищував установлену норму і на підставі ст. 80 КУпАП наклав на нього штраф у розмірі 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Дайте провий аналіз даної ситуації. Вкажіть, чи правильно вирішена справа.

8. 15 вересня 2016 р. був складений протокол про вчинення В., 1996 р. народження, адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 44 КУпАП. 18 листопада 2016 р. В. притягнутий до адміністративної відповідальності у виді громадських робіт строком на двадцять годин. Захисник В. не погодився з рішенням суду, а в апеляційній скарзі зазначив, що В. є неповнолітнім, тому до нього не може бути застосоване стягнення у виді громадських робіт, оскільки це перешкоджатиме його навчанню у школі. Чи правомірно судом було застосоване стягнення у виді громадських робіт? Відповідь обґрунтуйте.

9. 14 червня 2016 р. поліцейський зупинив транспортний засіб, яким керував М., за перевищення обмежень швидкості руху. Під час складання протоколу поліцейський вирішив перевірити водія

на стан алкогольного сп'яніння. Після проведення огляду з використанням спеціальних засобів було встановлено наявність у крові 0,25 проміле алкоголю. Поліцейський склав протокол про вчинення М. адміністративних правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 122 і ч. 1 ст. 130 КУпАП, та направив його до суду. 14 вересня 2016 р. суд, розглянувши матеріали адміністративної справи, виніс постанову про притягнення М. до адміністративної відповідальності у виді позбавлення права керування транспортними засобами строком на три роки. Визначте правомірність дій працівника поліції. Чи законне рішення суду? Чи є підстави для оскарження постанови суду? Охарактеризуйте порядок накладення стягнення при вчиненні двох та більше адміністративних правопорушень.

10. Громадянин В. Був притягнутий до адміністративної відповідальності за дрібне хуліганство і йому було визначено стягнення – 10 діб адміністративного арешту. Гр. В. звернувся до судді з проханням відпустити його на похорон брата, який загинув в автомобільній катастрофі. Що повинен зробити суддя?

11. Громадянин Н. Був затриманий за злісну непокору працівнику міліції 18 грудня 2010 р. в 17.00. 20 грудня 2010 р. в 10.00 суддя Франківського районного суду розглянув справу і наклав адміністративне стягнення у вигляді адміністративного арешту на 14 діб. Н. звернувся зі скаргою в апеляційний суд, який повернув скаргу без розгляду. Чи мало місце порушення законності в цій справі.?

12. Адміністративна комісія розглянула справу про адміністративне правопорушення, яке вчинив громадянин М. І притягнула його до відповідальності за статтею 191 КпАП України, визначивши стягнення – оплатне вилучення зброї. М. оскаржив постанову адміністративної комісії в окружний адміністративний суд, але суд не прийняв скарги. Чи правильно зробив суд? Дайте пораду гр.М щодо його подальших дій.

13. Співробітниками Головного управління Державної служби надзвичайних ситуацій України у Рівненській області здійснено планову перевірку території, будівель та приміщень дитячого закладу оздоровлення і відпочинку санаторного типу “Агатівка” з метою додержання вимог законодавства у сферах пожежної

та техногенної безпеки, цивільного захисту. За результатами перевірки складений акт, яким встановлені порушення вимог Кодексу цивільного захисту України і Правил пожежної безпеки в Україні, що можуть призвести до виникнення масштабної пожежі, загибелі і травмування людей, значних матеріальних збитків тощо. Проаналізуйте чинне законодавство і з'ясуйте, які примусові заходи можуть бути застосовані в цій ситуації, до яких суб'єктів і в якому порядку.

14. Назвіть стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення: а) звернення постанови до виконання; б) установлення фактичних обставин; в) процесуальне оформлення результатів розслідування; г) заслуховування справи; д) направлення матеріалів для розгляду за підвідомчістю; е) безпосереднє виконання; є) реалізація рішення; ж) підготовка справи до розгляду й заслуховування; з) порушення справи; и) ухвалення постанови; і) доведення постанови до відома; ї) оскарження постанови; й) перевірка законності постанови; к) винесення рішення.

15. Положення яких статей КУпАП необхідно аналізувати і враховувати при вирішенні питання про відповідальність за: • доведення неповнолітнього до стану сп'яніння; • дрібне хуліганство з боку військовослужбовця; • вчинення дрібного розкрадання 15-річною особою; • незаконне зберігання наркотичних засобів у невеликих розмірах 17-річною особою; • неявку на виклик у військовий комісаріат без поважних причин; • використання посадовою особою в особистих цілях наданого їй у службове користування транспорту; • порушення правил про валютні операції з боку іноземця; • вчинення посадовою особою корупційного діяння; • порушення тиші в громадських місцях.

15. На засіданні уряду розглядався проект акта, яким визначався порядок ведення Державного земельного кадастру. У процесі обговорення документа з'ясувалося, що для запровадження зазначеного порядку необхідно вирішити питання налагодження роботи модуля автоматичної взаємодії із системою реєстрації нерухомого майна Мін'юсту України. У результаті Кабінетом Міністрів України було прийнято два документи: одним затверджено порядок ведення Державного земельного кадастру, а другим доручено Державному агентству земельних

ресурсів України здійснити тестування автоматизованої Національної кадастрової системи, а також узгодити взаємодію із системою реєстрації нерухомого майна Мін'юсту України. Дайте юридичний аналіз ситуації. Які акти можуть бути прийняті урядом у даному випадку?

16. Голова Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів видав наказ, яким затвердив Порядок проведення профілактичних щеплень в Україні. Міністр охорони здоров'я України скасував цей наказ, посилаючись на те, що згідно з Положенням про Міністерство охорони здоров'я України затвердження державних санітарно-епідеміологічних та санітарно-протиепідемічних правил і норм належить до повноважень Міністерства. Чи законно вчинив міністр? Хто уповноважений скасовувати акти центральних органів виконавчої влади?

Нормативні акти до задач: 1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> 2. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 року №889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19> 3. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18> 4. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9.04.1999 № 586- XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14> 5. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17> 6. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Оскарження до вищого органу публічної адміністрації або посадової особи .
2. Заява або скарга до прокуратури.
3. Позовна заява до адміністративного суду

4. Проблеми забезпечення верховенства права на сучасному етапі державотворення в Україні.
5. Вибіркове правосуддя та принцип верховенства права.
6. Становлення принципу законності та його розуміння в науковій літературі.
7. Інтерпретація принципу законності в країнах пострадянського регіону.
8. Проблемні сторони реалізації принципу законності в публічно-правових відносинах.
9. Суб'єкти публічної влади та принцип законності.
10. Система національних формалізованих джерел публічного права.
11. Особливість міжнародних договорів як джерел публічного права.
12. Юридичні акти Європейського Союзу в системі джерел публічного права.
13. Особливості визнання рішення суду джерелом публічного права.
14. Громадянське суспільство: визначення категорії.
15. Правові засади співпраці громадянського суспільства та держави.
16. Право громадської ініціативи як новий елемент у системі публічного права.
17. Приватна особа як суб'єкт публічного права.
18. Місце приватної особи в системі суб'єктів публічного права.
19. Ціннісний вимір правосуб'єктності приватної особи.
20. Суб'єктивне публічне право.
21. Сутність суб'єктивних публічних прав приватної особи.
22. Окремі суб'єктивні публічні права та їх реалізація (право на участь в ухваленні рішень; право на звернення; право на доступ до публічної інформації; право на свободу мирних зібрань; право на свободу об'єднань).

23. Конституційні підстави обмеження прав людини: як їх розуміти і застосовувати. Загальні умови обмеження прав людини та громадянина. Конституційні підстави обмеження права на свободу мирних зібрань
24. Національна безпека.
25. Громадський порядок.
26. Запобігання заворушенням чи злочинам.
27. Охорона здоров'я населення.
28. Захист прав і свобод інших людей.
29. Інструменти захисту прав приватних осіб у сфері публічно-правових відносин. Види інструментів захисту особи та їх співвідношення між собою.
30. Медіація як засіб вирішення публічно-правових суперечок.
31. Адміністративне оскарження.
32. Відшкодування шкоди, завданої суб'єктами публічної адміністрації приватним особам.
33. Генезис юридичної відповідальності у публічному праві. Поняття юридичної відповідальності в публічному праві та її особливості. Принципи юридичної відповідальності в публічному праві. Механізм реалізації юридичної відповідальності в публічному праві. Особливості розуміння та реалізації юридичної відповідальності в окремих галузях публічного права.
34. Юридична відповідальність суб'єктів публічного управління.
35. Європейські моделі реалізації адміністративної юстиції. Інститут адміністративної юстиції як одна з найважливіших ознак правової держави.
36. Зарубіжний досвід організації діяльності адміністративних судів.
37. Романо-германська модель адміністративної юстиції.
38. Англосаксонська модель адміністративної юстиції.

39.Змішана модель адміністративної юстиції.

40.Європейські стандарти адміністративного судочинства.Поняття та зміст правових стандартів у сфері правового регулювання.Сучасні Європейські стандарти адміністративного судочинства та можливості їх запозичення Україною (на прикладі норм окремих Рекомендацій Комітету Міністрів Ради Європи):

- Рекомендація No R(93)1 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам про ефективний доступ до закону і правосуддя для найбільш вразливих верств населення, ухвалена Комітетом Міністрів Ради Європи на 484 засіданні заступників міністрів 8 січня 1993 року;
- Рекомендація No Rec(2001)3 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо надання громадянам судових та інших юридичних послуг із використанням новітніх технологій, ухвалена Комітетом Міністрів Ради Європи на 743 засіданні заступників міністрів 28 лютого 2001 року;
- Рекомендація No Rec(2004)5 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо перевірки законопроектів, існуючих законів та адміністративної практики на відповідність стандартам, викладеним у Європейській конвенції з прав людини, ухвалена Комітетом Міністрів Ради Європи на 114 засіданні заступників міністрів 12 травня 2004 року;
- Рекомендація No Rec(2004)6 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо вдосконалення національних засобів правового захисту, ухвалена Комітетом Міністрів Ради Європи на 114 засіданні заступників міністрів 12 травня 2004 року;
- Рекомендація No R(81)7 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо заходів, що полегшують доступ до правосуддя, ухвалена Комітетом Міністрів Ради

Європи на 68 засіданні заступників міністрів 14 травня 1981 року;

- Рекомендація No Rec(2003)14 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо функціональної сумісності інформаційних систем у сфері юстиції, ухвалену Комітетом Міністрів Ради Європи на 851 засіданні заступників міністрів 9 вересня 2003 року;
 - Рекомендація No Rec(2003)16 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо виконання рішень адміністративних і судових органів у галузі адміністративного права, ухвалену Комітетом Міністрів Ради Європи на 851 засіданні заступників міністрів 9 вересня 2003 року;
 - Рекомендація No Rec(2003)17 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо примусового виконання, ухвалену Комітетом Міністрів Ради Європи на 851 засіданні заступників міністрів 9 вересня 2003 року;
 - Рекомендація No CM/Rec(2010)12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів «Незалежність, ефективність та обов'язки», ухвалену Комітетом Міністрів Ради Європи на 1098 засіданні 17 листопада 2010 року.
41. Оскарження в адміністративному суді індивідуальної податкової консультації. Індивідуальна податкова консультація як предмет оскарження в адміністративному суді. Індивідуальна податкова консультація та її аналіз через призму правової доктрини.
 42. Подвійне громадянство: реалії сучасності.
 43. Поняття суб'єктів публічного адміністрування (адміністративного органу).
 44. Ознаки суб'єкта публічного адміністрування.

45. Групи суб'єктів публічного адміністрування. 4. Повноваження суб'єктів публічного адміністрування.
46. Наділення адміністративними повноваженнями, делегування адміністративних повноважень.
47. Роль Президента України в системі адміністрування виконавчої влади.
48. Система органів виконавчої влади.
49. Рівні органів виконавчої влади в Україні.
50. Місцеві державні адміністрації.
51. У чому полягають поняття та система суб'єктів публічного адміністрування, схарактеризуйте їх ознаки.
52. Розкрийте групи суб'єктів публічного адміністрування.
53. Дайте визначення компетенції та повноваження суб'єкта публічної адміністрації.
54. Роз'ясніть положення Конституції України щодо ролі повноважень у діяльності суб'єктів публічної адміністрації.
55. Перерахуйте та схарактеризуйте способи наділення адміністративними повноваженнями.
56. Розкрийте рівні органів виконавчої влади, як вони співвідносяться між собою?
57. Які ознаки характеризують органи виконавчої влади?
58. У чому полягає роль Кабінету Міністрів України як вищого органу виконавчої влади?
59. Розкрийте особливості публічних компетенцій державної служби, агентств та інспекцій.
60. Назвіть призначення військово-цивільних адміністрацій.
61. Який порядок утворення, реорганізації та ліквідації органів виконавчої влади?
62. Розкрийте роль суб'єктів місцевого самоврядування.
63. Які є види суб'єктів місцевого самоврядування?
64. Надання безоплатної правової допомоги. Правопросвітництво.
65. Порядок реєстрації та діяльності громадських об'єднань та політичних партій.

66. Консультації з громадськістю з питань Закону України «Про доступ до публічної інформації».

ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Система оцінювання успішності здобувача вищої освіти здійснюється а 100-бальною шкалою, яка розподіляється на дві складові:

- 1) 60 балів – поточна складова оцінювання;
- 2) 40 балів – модульна або підсумкова складова оцінювання.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Модульну або підсумкову (у випадку якщо дисципліна закінчується заліком – модульну) складову оцінювання організовано шляхом складання двох модульних контролів знань студентів. У випадку якщо дисципліна закінчується екзаменом, результати складання таких модульних контролів зараховуються як підсумковий контроль. Перескладати модульний контроль не дозволяється. Якщо здобувач (у випадку коли дисципліна закінчується екзаменом) із можливих 60 балів поточної складової оцінювання та 40 балів модульної або підсумкової складової оцінювання впродовж семестру набрав певну кількість балів (не менше 60) і такий результат його задовольняє, то набрана сума балів і є підсумковим результатом успішного складання екзамену. Якщо студента не задовольняє набрана кількість балів, то він повинен скласти підсумковий контроль під час екзаменаційної сесії (у межах 40 балів), при цьому усі набрані впродовж семестру бали модульних контролів анулюються, тобто результати складання підсумкового контролю знань додаватимуться до раніше набраних балів поточної складової оцінювання (у межах 60). Здобувач вищої освіти має право взагалі не складати модульні контрольні тести впродовж семестру, а відразу планувати складати підсумковий контроль під час екзаменаційної сесії (тільки у випадку якщо дисципліна закінчується екзаменом).

Контрольні заходи включають поточний і підсумковий контроль знань студентів. Поточний контроль є органічною частиною навчального процесу і проводиться під час лекцій та практичних занять.

Форми поточного контролю:

- перевірка підготовлених здобувачами презентацій за темами

- навчальної дисципліни, узгодженими з викладачем;
- перевірка домашніх завдань;
 - тестова перевірка знань студентів;
 - модульний контроль;
 - інші форми.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Баштанник В.В, Новак А.М, Рагімов Ф.В. *Право в публічному управлінні. Навчальний посібник.* Дніпро: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 408 с.

2. Розказов А.Г. *Право в публічному управлінні. Навчальний посібник.* Старобільськ. : Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка», 2018. 146 с.

3. *Право в публічному управлінні : навч. посіб. /* Баштанник В. , Новак А., Бородін Є. [та ін..] , за заг. ред. В.В.Баштанника. Дніпро: ГРАНІ, 2018. 258 с.

4. Кульчій І.О. *Право в публічному управлінні: навчальний посібник.* Полтава: ПолтНТУ, 2018. 140 с.

5. *Право в публічному управлінні : навч. посіб. /* [Н. Г.Плахотнюк, В. І. Мельниченко, С. Д. Дубенко та ін.]. Київ : ПАДУ, 2018. 240 с.

6. *Адміністративне право України. Повний курс: підручник за ред. В. Галуцько, П.Діхтієвського, П.Кузьменко та ін.* Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с

7. Бриль К.І. *Концептуальні засади адміністративно-правового забезпечення децентралізації державної влади в Україні: монографія / К.І. Бриль. К.: «МП Леся», 2016. 364 с.*

4. Tikhonchuk L. Kh. *Historical Legal Consideration of Mortgage Obligations. Механизмы разрешения споров в результате гибридных торговых войн. Eurasian Academic Research Journal. Yerevan. 2019. № 4 (34). С. 41–47.*

5. *Особливості імплементації міжнародних стандартів врегулювання міжнародних торгових спорів України на основі процесуальних механізмів СОТ /Тихончук Л.Х/ Інвестиції практика та досвід.-2018.-№2-січень.-стор 91-97*

6. *Особливості розгляду спорів, пов'язаних з використанням та розпорядженням публічним майном: монограф. / Р.В. Миронюк, В.М. Пищула. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 156 с.*

<https://cutt.ly/rkVeAmq>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Верховна Рада України, законодавство України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/a#Find> (дата звернення 09.02.2021).
- 2/ Офіційний Web-сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>.
2. Офіційний Web-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення 08.02.2021).
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 06.02.2021).
4. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення 09.02.2021).
5. Наукова бібліотека Східноукраїнського національного університету імені Даля. URL: <http://www.library.snu.edu.ua> (дата звернення 09.02.2021).
6. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, пл. Короленка, 6). URL: <http://libr.rv.ua/> (дата звернення 06.02.2021).
7. Рівненська централізована бібліотечна система (Київська, 44, Рівне URL: <https://www.facebook.com/cbs.rivne/> (дата звернення 09.02.2021).
8. Цифровий репозиторій ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/> (дата звернення 05.02.2021)
9. Цифровий репозиторій Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/568>.

10. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75).
URL: http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php (дата звернення
09.02.2021).

10. Децентралізація в Україні <https://decentralization.gov.ua/>